

de foregaaende Dage om Forholdet mellem Hær og Flaade, og det forekommer mig, at der fra forskjellige Sider blev hentydet til, at nu gif Stemningen for Diebliffet i den Ræining, at det var Flaaden, paa hvilken Hovedvægten skulde lægges. Jeg skal nu lade det staa ved sit Værd, og det vil jo snart vise sig, hvorvidt man virkelig ogsaa alvorligt vil tage Konsekvenserne af den Uvstuelse. For mit Vedkommende tror jeg, det er en Feil, naar man vil fremhæve det ene Værn fremfor det andet. Jeg tror nok, at de kunne staa ved Siden af hinanden og begge to faae en baade hensigtsværende og tids sparende Udvikling. Naar man tænker sig vor Flaades Opgave i det Tilfælde, vi kunne frygte en Landgang af fjendtlige Tropper paa Sjælland, forekommer det mig, at det maa staa tydeligt for Enhver, at det vil være nødvendigt saavel at have en Flaadestation her ved Drevsund som en Flaadestation ved Store Belt. Vi have nu en Station her ved Kjøbenhavn. Det Forslag, der ligger for her, er et Forslag om at oprette en mindre Station ved Store Belt. Jeg troede endvidere — i det Mindste staaer det aldeles klart og bestemt for mig, uden at jeg behøver en større samlet Overveielse af hele vort Forsvarsvæsen, — at skulle vi med nogen Udsigt til Held kunne ved Hjælp af vor Flaade forhindre en Landgang, da maa vi gaa til at bygge et ikke ringe Antal store Skibe. Jeg kan derfor saa godt forstaa, at den høitærede Marineminister har stillet sig, som han nu i Dag har udtalt, og jeg kan, om end af andre Grunde end det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), med ham takke den høitærede Marineminister for den Udtalelse, han kom med. (Berg: Det kan gjerne være de samme Grunde). Det er ikke aldeles afgjort, at den Udtalelse nødvendigvis maa forstås saaledes, som det forekommer mig, at det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds forstod den. Dog derom bliver der Tid og Leilighed nok til Forhandling senere. Jeg vil altsaa nu kun udtale, at, naar jeg taar, naar denne Sag kommer for, vil stemme for at bevillige Paabegyndelsen af et større Pantserfibe, saa har jeg ikke den Mening, at et saadant enkelt større Skib, — hvad der ogsaa blev hentydet til i de foregaaende Forhandlinger — skulde kunne gjøre nogen uhyre stor Virkning ligeoverfor Tjenden; men man maa jo gaa frem med smaa Skridt, efter som vore finansielle Kræfter, som det rigtigt blev bemærket af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds, ere indskrænkede. Vi have ret gode finansielle Kræfter i Forhold til vort Lands Størrelse, men de ere dog indskrænkede, saa vi kunne ikke tage altfor meget for paa engang. Naar vi altsaa begynde paa at bygge et Skib taar, kunne vi have Haab om, at vi om et Par Aar kunne begynde paa et andet, og saaledes efter en rimelig Tids Forløb faae en Flaade, som vel nok bør være paa henad en halv Snes større Pantserfibe. Jeg tror, at det saa

meget mere maa være af stor Betydning, at vi, som den høitærede Marineminister nu forlanger af os, gaa til at bevillige ham en befæstet Flaadestation ved Aggersøsfund, som jeg ikke har nogen overordentlig stor Tro paa, at Forholdene ville stille sig saaledes, at vi ville komme til at sende vore Pantserfibe ud imod en fjendtlig Transportflaade, escorteret af andre Pantserfibe. Jeg tvivler meget paa, at, saalænge vor Flaade er intact, eller saalænge den ikke er om ikke fuldstændig, saa dog delvis blokeret, Tjenden da skulde lade nogen Transportflaade gaa ud; men jeg antager, at det let kunde hende sig, at den fjendtlige Flaade kunde vise sig saa stærk, at vi maatte trække os tilbage til saadanne sikre Punkter som Kjøbenhavns Havn og Aggersøsfund, og hvorfra man da ganske sikkert kunde gjøre Udfald, hvorfra man kunde genere en Landgang fra Tjendens Side paa betydelige Strækninger af vore Kyster, og derigjennem hjælpe Hæren til med større Lethed at beskytte de Dele af Kysterne, hvor Flaaden ikke kan komme hen. — Jeg vil ligesom det ærede Medlem for Helsingør (Thomsen) tillade mig at spørge den høitærede Marineminister, om der ikke er Mulighed for, at Løbet gennem Ørnsund kan blive fordybet og det paa en saadan Maade, at Fordybningen kan staa sig og vore større Skibe kunne gaa ud derigjennem. Der er vistnok ikke Noget i Veien for, at de kunne gaa næsten helt igjennem. Der er kun en Grund derude, Tolken hedder den vist, som forhindrer Gjennemløbet. Jeg tror, at det vil være af ikke ringe Betydning for vort Kystforvar, om Skibene kunde komme denne Vej igjennem. Endelig vil jeg anse det for at være af stor Betydning for vort Forsvar, om den Plan, der engang har været for angaaende Uddybningen af Kallebodstrand, maatte komme til Udførelse; thi der er vist ingen Tvivl om, at Kjøgebugt er et farligt Sted for os lige overfor en fjendtlig Landgang, og det vilde da være af stor Betydning for os, om vi med Lethed kunde sende om end kun mindre Skibe denne Vej ud i Kjøgebugt, ligesom det ogsaa vilde bevarliggjøre en Blokering af Flaaden i Kjøbenhavns Havn betydeligt, naar den skulde bloteres fra tre Sider, i Stedet for som nu kun fra to. Endelig tillader jeg mig ligeoverfor hvad der blev ytret af den ærede sidste Taler, det ærede Medlem for Kjøbenhavns 9de Valgkreds (Luxen), at udtale, at jeg for mit Vedkommende ikke vil være med til paa nogen Maade at gaa videre ved Befæstningen af Aggersøsfund end til strengt taget en Befæstning mod Søfiden. Jeg kan ikke sælde nogen Dom, om en Befæstning mod Landsfiden er mulig. Men deraf vilde da følge — da vi umulig kunne have to Fæstninger paa Sjælland — en Flytning af alle vore Etablissementer derned og en ganske anden Hærorrdning, end vi hidtil have haft, idet vi dog ikke kunne lade en saadan Fæstning, hvor der kun er en ringe Befolkning at tage til, ligge hen uden